

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
SREDNJOBOSANSKI KANTON
OPĆINSKI SUD U JAJCU
Broj: 128 0 037951 22 P
Jajce, 23.11.2023.godine

Općinski sud u Jajcu, sutkinja Sanela Simišić u pravnoj stvari tužitelja I. B. iz J.,, koga zastupa punomoćnik Dragan Dramac, odvjetnik iz Jajca, Ul. H. V. Hrvatinića bb, protiv tuženika JP Ceste Federacije BiH, Ul. Terezija br. 54, Sarajevo, koga zastupa M. T., uposlenica, radi naknade štete, vsp.25.000,00 KM, nakon održane glavne, usmene i javne rasprave dana 24.10.2023. godine u prisutnosti punomoćnika tužitelja i tuženika, dana 23.11.2023.godine donio je sljedeću

P R E S U D U

I OBAVEZUJE SE tuženi da tužitelju :

- na ime duševnih bolova zbog smanjenja opće životne aktivnosti nadoknadi štetu u iznosu od 6.000,00 KM sa zakonskim zateznim kamatama počev od 15.04.2022.godine pa do isplate,
- na ime pretrpljenih fizičkih bolova nadoknadi štetu u iznosu od 1.340,00 KM počev od dana 15.04.2022. godine pa do isplate
- na ime pretrpljenog straha nadoknadi štetu u iznosu od 930,00 KM počev od dana 15.04.2022. godine pa do isplate, te da mu nadoknadi troškove parničnog postupka u iznosu od 3.920,00 KM, sve u roku od 30 dana, pod prijetnjom izvršenja.

II U preostalom dijelu za iznos od 1.830,00 KM i naknade troškova u dijelu preko dosuđenog, tužbeni zahtjev tužitelja se odbija kao neosnovan.

Obrazloženje

Tužitelj je tužbom od dana 11.11. 2022.godine, te uređenim tužbenim zahtjevom predložio da sud donese odluku kojom će obvezati tuženog da na ime duševnih bolova zbog smanjenja opće životne aktivnosti nadoknadi štetu u iznosu od 7.000,00 KM, na ime pretrpljenih fizičkih bolova nadoknadi štetu u iznosu od 2.000,00 KM, na ime pretrpljenog straha nadoknadi štetu u iznosu od 1.100,00 KM, sve sa zakonskim zateznim kamatama počev od 15.04.2022. godine pa do isplate i troškovima parničnog postupka. U činjeničnim navodima iz tužbe tužitelj navodi da je dana 15.04.2022.godine na magistralnoj cesti M-16, cestovni pravac Banja Luka-Jajce, u mjestu Podmilačje, došlo do prometne nezgode, kada se na putničko motorno vozilo marke „Audi A4“, kojim je upravljao vozač P. P., sa nezaštićene stijene, obrušila ogromna količina kamena koja u potpunosti uništila vozilo. Vozač P. P. je u prometnoj nezgodi zadobio teške tjelesne ozljede opasne po život, a tužitelj koji je bio na mjestu suvozača je pretrpio također teške tjelesne ozljede, u vidu fraktura, odnosno prijeloma prsnog koša, isčašenja ramena, ozljede skočnog zgloba, a na cijelom tijelu su bili vidljivi podljevi. Nakon nezgode tužitelj je sanitetskim vozilom prebačen u Dom Zdravlja Jajce, a nakon konstatacije tjelesnih povreda prebačen je u Opću bolnicu Jajce. Litica sa koje se obrušila ogromna količina kamena nije bila zaštićena metalnom mrežom, što proizilazi iz zapisnika i fotografija PU Jajce. U nalazu i mišljenju doktora specijaliste Opće bolnice Jajce navodi se da je slijedom prometne nezgode tužitelj povrijeđen, da se pri pregledu žali na bolove u prsnom košu, lijevoj natkoljenici, na glavi, itd. Pri pregledu nije konstatirana trauma prsnog koša, međutim zbog veoma teških bolova u prsnom košu i otežanog

disanja, 28.04.2022.godine, urađen je RTG prsnog koša gdje je utvrđena fraktura kosti. Tužitelju je pojašnjeno da se radi o višestrukim prijelomima, te da je navedeno otežalo disanje.

Zbog učestalih bolova u prsnom košu te problema sa disanjem tužitelj je ponovno dana 22.09.2022.godine s ciljem provjere zdravstvenog stanja sa prsnim košem, lijevim ramenom i skočnim zglobovom došao u Prijemnu kiruršku ambulantu Opće bolnice Jajce u kojoj je od strane doktora specijaliste te ponovnim RTG snimkom utvrđena suspektna fraktura prsne kosti. Kako je u prometnoj nezgodi došlo do isčašanja lijevog ramena koji su doveli do neizdrživih bolova, pregledom doktora specijaliste ortopeda u JZU Dom Zdravlja Jajce utvrđeno je da je tužitelj liječen konzervativno, te su pri pregledu utvrđene degenerativne promjene, s limitiranim pokretima u svim pravcima. Slijedom svega navedenog došlo je i do atrofije mišića ramenog pojasa kod tužitelja, čime je došlo do velikog postotka smanjenja opće životne aktivnosti. Tužitelj dalje navodi da prometnica na kojoj je nastala materijalna šteta predstavlja magistralnu cestu na kojoj je tuženi obvezan poduzeti sve zakonske obveze s ciljem ostvarenja nesmetanog odvijanja prometa, međutim tuženi nije izvršio zakonsku obvezu iz članka 51. Zakon o cestama FBiH, kojom je propisano da održavanje cesta obuhvata izvođenje radova kojima se osigurava nesmetan i siguran promet. Na mjestu odakle je došlo do obrušavanja kamena sa stijene, ne postoji zaštitna mreža te kako nisu poduzete preventivne mjere kojima bi se spriječila mogućnost nastanka štete, tuženi je odgovoran za materijalnu štetu koju je tužitelj pretrpio. Tuženi nije postupio ni u skladu sa člankom 4. Zakona o osnovama sigurnosti prometa na cestama u BiH kojim je propisano da je upravitelj ceste obvezan da se brine i poduzima potrebne mjere da javna cesta bude sposobna za siguran i neometan promet, a osobito da odstranjuje nedostatke (dakle i odron kamena) na cesti, a da se u slučaju neodržavanja javne ceste, pravo na naknadu štete ostvaruje sukladno Zakonu u cestama FBiH i Zakonu o obligacionim odnosima FBiH. Magistralna cesta na kojoj se odvija promet predstavlja opasnu stvar, a za štete koje nastanu od javne ceste kao opasne stvari tuženi odgovara po kriteriju uzročnosti, bez obzira na krivicu, u smislu članka 154. ZOO FBiH. Odgovornost tuženog je dakle zakonska, proizlazi iz odredaba Zakona o cestama, a propusti se sastoje od naprijed navedenih okolnosti-nepostojanja zaštitne ograde koja bi spriječila obrušavanje kamena na cestu koja predstavlja opasnu stvar. Članom 54.Zakona o obligacionim odnosima propisano je da tko drugom prouzrokuje štetu, istu je dužan nadoknaditi, a u stavu 2. istog člana da za štetu od opasne stvari ili djelatnost, od kojih potječe povećana opasnost štete za okolinu, odgovara se bez obzira na krivicu. Članom 173. istog zakona propisano je da ako je šteta nastala u vezi s opasnom stvari, smatra se da potječe od te stvari, odnosno djelatnosti, izuzev ako se dokaže da one nisu uzrok štete, a članom 174. stav 1. propisano je da za štetu od opasne stvari odgovara njen imalac, a za štetu od opasne djelatnosti osoba koja se njom bavi. Imajući u vidu navedeno predlažu sudu da usvoji tužbeni zahtjev.

U odgovoru na tužbu od 19.12.2022.godine tuženi je osporio tužbeni zahtjev, navodeći da se radi o kritičnoj dionici puta po učesnike u prometu, obzirom da put prolazi kroz prirodni kanjon. Cesta je proširena na 7,00 m što je za metar više nego što je prosjek širine magistralne ceste prema zakonskoj regulativi i Smjernicama za projektiranje cesta. Kolnik je u vrijeme nezgode bio suh i bez mehaničkih oštećenja. Sa lijeve strane kolnika se nalazi zaštitna metalna ograda u visini od 1,00 m, a u policijskom zapisniku stoji da je kamen pao sa visine od 12-14 m, što implicira da se ne radi o dijelu puta koji potpada pod ingerenciju upravljanja i održavanja tuženika. Dalje navodi da je čl.7.Zakona o cestama FBiH, kao lex specialis, za tuženog definirano da javnu cestu čini i zračni prostor iznad kolovoza, u visini od 7 m. Pored navedenog, adekvatnom horizontalnom i vertikalnom prometnom signalizacijom koja upozorava na odron kamenja vozači su upozoreni na eventualnu opasnost na cesti. Poštujući odredbe čl. 1,17,28,42,48,49 i 50. Zakona o cestama FBiH tuženi je ustupio izvođenje radova redovnog održavanja ove dionice puta poduzeću Konzorcij Jata group d.o.o. Srebrenik i BalegeM d.o.o. Gradačac. Upravitelji cesta i poduzeća koja održavaju ceste ugovorom reguliraju uvjete i način izvršavanja radova održavanja i zaštite cesta, kao i druga pitanja vezana uz njihovo održavanje i zaštitu. Članom 105. navedenog zakona predviđena je kaznena odredba za upravitelja ukoliko ne osigura trajno, neprekidno i kvalitetno održavanje i zaštitu cesta i ne zaključi ugovor o

održavanju cesta u skladu s odredbama čl. 81.Zakona. Članom 13. Pravilnika o održavanju javnih cesta utvrđena je obaveza upravitelja da ustupa izvođenje radova redovnog održavanja na specijaliziranog izvođača, te je decidno definirano koji poslovi i na koji način se ustupaju izvođaču. Polazeći od čl.206. ZOO-a u konkretnom slučaju nisu se stekli uvjeti solidarne odgovornosti jer tuženi nije sa izvođačem radova prouzrokovao predmetnu štetu tužitelju. Kako tuženi nije pasivno legitimiran u ovom postupku, tuženi predlaže da sud donese presudu kojom odbija tužbeni zahtjev kao neosnovan.

U toku dokaznog postupka tužitelj je proveo dokaze uvidom i čitanjem u:Zapisnik o očevidu PS Jajce br. ... od god., Fotodokumentacija PU Jajce br. ... od ... godine, Nalaz i mišljenje ljekara specijaliste JU Opća Bolnica Jajce od ... god., Nalaz i mišljenje ljekara specijaliste JU Opća Bolnica Jajce od ... god., Nalaz i mišljenje ljekara specijaliste JU Opća Bolnica Jajce od , Nalaz i mišljenje ljekara specijaliste JU Opća Bolnica Jajce od ... god., Nalaz i mišljenje ljekara specijaliste JU Opća Bolnica Jajce od ... god., Nalaz i mišljenje ljekara specijaliste JU Opća Bolnica Jajce od ... god., Nalaz i mišljenje ljekara specijaliste JU Opća Bolnica Jajce od ... god., Nalaz i mišljenje ljekara specijaliste ortopeda JZU Dom Zdravlja Jajce od ... god.,Crtež lica mjesta PU Jajce od ... godine, Nalaz i mišljenje vještaka geološke struke Dževada Forčakovića odgodine, saslušanjem tužitelja u svojstvu parnične stranke, vještačenje po vještaku prometne struke Zubejdi Destanović, vještačenje po vještaku medicinske struke Markunović Branimiru.

Tuženi je proveo dokaze uvidom i čitanjem u: Ugovor o izvođenju radova redovnog održavanja magistralnih cesta LOT 5 br.: ... od ... godine, uz priloge, Informaciju pravnog lica Doboj Putevi DD Doboj Jug, br. ... od ... godine, Informaciju pravnog lica Jata Group Jug, br. ... od ... godine, saslušanje svjedoka A. M., M. V. i E. Č..

U završnom obraćanju sudu punomoćnik tužitelja navodi da je tužitelj dokazao činjenične navode tužbe, te se ponovno poziva na zakonske odredbe na kojima temelji tužbeni zahtjev. O činjenici nastanka prometne nezgode u kojoj je tužitelj zadobio teške povrede uzrokovane odronom kamena sa stijene na kojoj nije postavljena zaštitna ograda, ovlaštene osobe PU Jajce su izvršile uviđajne radnje, te sačinili Zapisnik o uviđaju prometne nezgode, koji ima pravni značaj javne isprave, u kojemu su konstatirali da na spornom mjestu ne postoji zaštitna mreža, tako da je neupitna odgovornost tuženog za nematerijalnu štetu koju je pretrpio tužitelj. Čak i u situaciji da je postojala zaštitna mreža bila bi neupitna odgovornost tuženog obzirom da je do štete došlo na magistralnoj cesti koja je u nadležnosti tuženog, a koja predstavlja opasnu stvar. Pravilnikom o održavanju javnih puteva, te odredbama Zakona o sigurnosti prometa na putevima tuženi bio obavezan da organizira i trajno kontrolira stanje i održavanje javnih puteva, objekata, prometne signalizacije a sve u cilju sigurnog i nesmetanog odvijanja prometa, a što je tuženi na spornoj dionici puta propustio učiniti, zbog čega radi postojanja uzročno-posljedične veze postoji odgovornost tuženog za naknadu materijalne štete. Člankom 13. st.2.Zakona o cestama FBiH je propisano da održavanje i zaštitu magistralnih cesta, dakle i ceste na kojoj su nastupile štetne posljedice, vrši tuženi, a u članku 17. st.1. istog zakona da se djelatnost tuženika na magistralnim cestama u FBiH ogleda i u poslovima i zadacima na izradi studija i projekata za održavanje na cestama i objektima, što je svakakao na dijelu dionice magistralne ceste izostalo, a ni nakon godinu i pol dana od dana pojave štete tuženi u pravcu potpune zaštite sudionika u prometu ništa nije poduzeo sve što je trebao poduzeti, te postoji veoma velika vjerojatnost da dođe do novog obrušavanja stijene samo sa još većim neželjenim posljedicama. Iz nalaza i mišljenja sudskog vještaka prometne struke od 10.04.2023.godine nesporno proizilazi da je do štete na vozilu vlasnika vozila, a time do povreda tužitelja došlo na način da je sa stijene koja nije bila zaštićena zaštitnom mrežom došlo do obrušavanja kamenja na vozilu u kojemu je bio tužitelj. Iz dopunskog nalaza i mišljenja od 11.10.2023.godine jasno proizilazi da je tuženi nakon prometne nezgode u kojoj se pretrpio povrede tužitelj poduzeo određene radnje u smislu da su sa stijene uklonjeni svi potencijalni dijelovi koji bi mogli da se odvoje od stijene padnu na konik, što sve upućuje na zaključak da je tuženi tek nakon prometne nezgode postao svjestan pada stijene na kolnik, te je u određenoj mjeri izvršio odvajanje stijene. Svjedok M. V. je potvrdio činjenicu da u trenutku kada je tužitelj pretrpio povredu na stijeni nije postojala zaštitna ograda, te da je uklanjanje preostalog

kamena na stijene korištena dizalica, a nakon toga je korišten i bager, što jasno govori da se radilo o ogromnoj količini kamena koji je na stijeni bio nestabilan. Za izvođenje zaključka da je isključivo tuženi odgovoran za štetu po principu objektivne odgovornosti, dakle bez obzira na krivnju, irelevantno je da li je vozilo naišlo na kamen, da li je prilikom vožnje došlo do obrušavanja kamenja na vozilo, ili na neki drugi način. Ističe da tuženi odgovara po osnovu objektivne odgovornosti-po kriteriju uzročnosti, bez obzira na krivicu, da je odgovornost tuženog zakonska, a ne ugovorna te da poduzeće koje odgovara iz osnova ugovorne odgovornosti može biti tuženo u drugoj pravnoj stvari protiv izvođača, radi isplate regresnog duga. Iskazom svjedoka A. M. proizlazi da unutar organizacije tuženog postoji i sektor za investicijsko održavanje, no obzirom da se radi o istom pravnom subjektu irelevantno je koji je sektor nadležan. Stoga predlaže da sud usvoji precizirani tužbeni zahtjev tužitelja.

Punomoćnik tuženog u završnom obraćanju sudu navodi da tuženi ukazuje na odgovornost tuženog zato što na dvadesetom kilometru plus sedamstotom metru dijela puta nema zaštitne mreže, iako iz provedenih dokaza i izjave stručnih lica, zaštitna mreža ne bi niti mogla biti postavljena pa je stoga neosnovan tužbeni zahtjev tužitelja u odnosu na tuženog. Od 2018. godine pa do danas na dionici puta u mjestu Podmilačje sanacija je obavljena na 7 dionica i to sve na mjestima gdje je kamenje padalo sa stijene. Na predmetnoj dionici puta do ove nezgode nikad nije bilo pada kamena, niti su upozoravani od osoba koje rade na terenu svaki dan, da treba bilo šta raditi na ovom dijelu puta, niti su upoznati od strane PU da je ova dionica kritična. Dakle teren je bio stabilan do 15.4.2022.godine, a čim su utvrdili da postoji nedostatak na cesti, iz novca koji su imali na računu, odmah su poduzeli radnje na sanaciji ove dionice. Naravno ovaj dio puta zahtjeva puno veća ulaganja, a odmah je urađeno što je moglo biti urađeno, a ostalo se izvodi iz postupka javne nabavke, projektne dokumentacije, izvođača, nadzora itd., što zahtjeva određeno vrijeme. Novac koji učesnici traže od investitora je javni novac, koji kad se isplate svi ovakvi troškovi idu isključivo u svrhu poboljšanja cestovne infrastrukture i sigurnosti prometa. Ističe da je tužba trebala biti usmjerena na izvođača radova koji stiče dobit svojim radom za razliku od tuženog i koji ima osiguranu djelatnost mjenicom. Tuženi napominje da je bez obzira na protivljenje, dozvoljeno da se kao dokaz razmatra nalaz i mišljenje vještaka geološke struke od 19.12.2022.godine, koje je rađeno za potrebe drugog postupka, a u ovoj parnici vještak nije saslušan niti je data mogućnost da izloži svoj nalaz. U skladu sa navedenim predlaže da sud odbije tužbeni zahtjev kao neosnovan.

Cijeneći izvedene dokaze i iznesene činjenice, cijeneći svaki dokaz posebno i sve dokaze zajedno Sud je u skladu sa člankom 8.Zakona o parničnom postupku FBiH ("Sl.novine FBiH" br.53/03, 73/05 i 19/06 i 98/15; u daljnjem tekstu: ZPP), odlučio kao u izreci iz slijedećih razloga:

Među parničnim strankama nesporno je da je dana 15.04.2022.godine na dionici magistralnog puta M-16 u mjestu Podmilačje, općina Jajce, došlo do prometne nezgode prouzrokovane obrušavanjem kamene mase na vozilo „Audi A4“ kojim je upravljao vozač P. P., dok je na suvozačevom mjestu bio tužitelj I. B.. Ove činjenice sud je utvrdio i uvidom u Zapisnik o očevidu MUP Travnik, PS Jajce, br. ... od ... godine i Fotodokumentacijom PU Jajce od ... godine sa ukupno 34 fotografije te crteža lica mjesta PU Jajce od godine, kao i iskaza tužitelja.

Također je bilo nesporno da je u navedenoj prometnoj nezgodi tužitelj koji je bio na mjestu suvozača, pretrpio teške tjelesne ozljede. Navedeno je sud utvrdio i uvidom u Nalaz i mišljenje ljekara specijaliste JU Opća Bolnica Jajce od ... god., Nalaz i mišljenje ljekara specijaliste JU Opća Bolnica Jajce od ... god., Nalaz i mišljenje ljekara specijaliste JU Opća Bolnica Jajce od ... god., Nalaz i mišljenje ljekara specijaliste JU Opća Bolnica Jajce od ... god., Nalaz i mišljenje ljekara specijaliste JU Opća Bolnica Jajce od ... god., Nalaz i mišljenje ljekara specijaliste JU Opća Bolnica Jajce od ... god., Nalaz i mišljenje ljekara specijaliste JU Opća Bolnica Jajce od ... god., Nalaz i mišljenje ljekara specijaliste ortopeda JZU Dom Zdravlja Jajce od ... god., saslušanjem tužitelja u svojstvu parnične stranke, te vještačenja po vještaku medicinske struke Markunović Branimiru

Dalje bilo je nesporno da je tuženi kao upravitelj cesta, radi izvođenja radova redovnog održavanja navedene dionice puta, sa poduzećem Konzorcij Jata group d.o.o.Srebrenik i BalegeM d.o.o.Gradačac, zaključio Ugovor o izvođenju radova redovnog održavanja magistralnih cesta LOT 5 br.: ... od ... godine, a što je sud utvrdio uvidom u navedene ugovore uz priloge, Informaciju pravnog lica Doboj Putevi DD Doboj Jug, br. ..., od ... godine, Informaciju pravnog lica Jata Group Jug, br. ... od ... godine.

Sporno je da li je tuženi pasivno legitimiran i dužan tužitelju izvršiti isplatu nastale štete, ukoliko je ugovorom o izvođenju radova redovnog održavanja magistralnih cesta, prenesena obveza i odgovornost za nastalu štetu na privredno društvo kojem je istim ugovoreno održavanje dionice puta na kojoj je došlo do prometne nezgode. Sporna je uzročno posljedična veza između nastale štete te navodnog propusta tuženika da pored magistralne ceste postavi zaštitnu mreža koja bi spriječila odrona na tom dijelu puta i poduzme radnje radi nesmetanog odvijanja prometa. Sporno je i da li je tuženi odgovoran za nastalu štetu obzirom da je u policijskom zapisniku navedeno da je kamen pao sa visine od 12-14 m, dok je prema čl. 7. Zakona o cestama FBiH, kao lex specialis, definirano da javnu cestu čini i zračni prostor iznad kolovoza u visini od 7 m, te se prema navodima tuženika kamena masa odronila sa mjesta koje ne potpada pod ingerenciju upravljanja i održavanja tuženika.

Odlučujući o spornim činjenicama sud je pored navedenih materijalnih dokaza cijenio i iskaz tužitelja I. B. koji je potvrdio da je dana 15.04.2022. godine došlo do prometne nezgode kada se vozio u vozilu kojim je upravljao P. P.. U mjestu Podmilačje primijetio je kako nešto crno pada na vozilo i kamenje se obrušilo na vozilo, te je njemu palo na grudni koš i ruke, dok su P.P. stisnule stijene i krov, sve mu je palo na glavu i glava mu je bila rasječena, te je na njegovoj strani vozila bilo jako oštećeno obzirom na količinu kamena koja je pala. Ističe da do nesreće nije imao zdravstvenih problema, te je mogao raditi razne poslove, što sada ne može, pogotovo zbog toga što je slomio lijevu ruku. Od rođenja je ljevak, te radi promjena vremena radi kojih osjeti gušenje i bol u prsima, ramenu i ruci. Tuženi je naveo da živi na selu, da ima kravu, da se bavi poslovima košenja, zidanja, armiranja i poljoprivrednim poslovima, a zbog navedenih ozljeda ne može više samostalno obavljati te poslove i mora platiti druge osobe da to urade za njega.

Svjedok M. V. je izjavio da do prometne nezgode na ovoj lokaciji nije dolazilo do obrušavanja kamena, te da su izvođeni radovi na nizu lokaliteta u blizini mjesta na kojem se nezgoda desila zbog češćih odrona, ali na konkretnoj lokaciji nisu poduzimani nikakvi radovi. Nakon obrušavanja skidalo se nestabilno kamenje koje je bilo rastrešeno, na visini od 10 do 12 m, financirano sredstvima redovnog održavanja u dogovoru s nadzorom. Na spornoj lokaciji u vrijeme nezgode nije bila postavljena zaštitna mreža.

Svjedok E. Č. koji radi na radovima redovnog održavanja je izjavio da na spornoj lokaciji do nezgode nije dolazilo do obrušavanja materijala ili odrona, niti da su od izvođača radova dobili obavijest o potrebi sanacije navedene litice. Redovnim održavanjem saniraju se sve stijene koje bi mogle prouzrokovati odron, a to se određuje vizuelnim pregledom prilikom obilaska lokacija na terenu. Na pitanje punomoćnika tužitelja je li moglo doći do sprječavanja nezgode i je li mreža na ovoj lokaciji neophodna, svjedok je odgovorio da bi se dio stijene prvo trebao „iskavati“ odnosno rezati kako bi se mreža mogla postaviti, ali smatra da mreža ne bi spriječila pad kamena.

Svjedok A. M., zaposlenik JP Ceste FBiH kao nadzorni organ, stručni suradnik za nadzor i održavanje cesta je izjavio da postoje samo indicije o stanju stijenske mase, te da se vizuelnim pregledom ne može jasno zaključiti kakvo je stanje navedene stijenske mase, već je za to potrebno detaljno istraživanje, analiza, bušenje i mjerenje. Na spornom lokalitetu radi se o kamenoj polugaleriji i na njoj mreža ne pomaže, već bi služila samo da uspori obrušeni kamen, te su za sanaciju potrebna druga rješenja. Prioriteti prilikom odluke o sanaciji određenih dijelova ceste i onoga što spada u nadležnost održavanja donose se u datom trenutku, na osnovu analize i što je najkritičnije to se

sanira, a ostale odluke vezane za projektno tehničku dokumentaciju kojima bi se ovaj problem pokušao trajno riješiti spadaju u nadležnost uprave JP Ceste FBiH koja disperzira obaveze po sektorima.

Također, sud je cijenio nalaz i mišljenje vještaka prometne struke Zubejde Destanović, koja je prema dokumentaciji u spisu, a zatim i neposrednim pregledom lokacije na kojoj se dogodila prometna nezgoda utvrdila da se prometna nezgoda dogodila dana 15.04.2022.godine na način da je, na dijelu magistralnog puta M-16 u mjestu Podmilačje, općina Jajce, došlo do obrušavanja stijene sa lijeve strane kolnika na vozilo „Audi“ u kojem se nalazio tužitelj. Utvrđeno je da prikazana litica sa koje se obrušila stijena nije zaštićena zaštitnom mrežom. U ovakvoj situaciji odron je bio iznenadna situacija koju vozač vozila ni na koji način nije mogao izbjeći. Dopunskim nalazom i mišljenjem, nakon neposrednog pregled lokacije na kojoj se dogodila prometna nezgoda u prisustvu stranaka, vještak je utvrdio da se naknadno uklonjeni dijelovi stijene koji su bili potencijalna opasnost za stvaranje novih odrona.

Sud je cijenio nalaz i mišljenje vještaka, stručnim i objektivnim i sačinjenim u skladu sa pravilima struke na temelju podataka kojima je vještak raspolagao kao i neposrednim pregledom mjesta nezgode.

Vještačenjem vještaka medicinske struke dr. Branimira Markunovića utvrđeno je da je tužitelj u navedenoj prometnoj nezgodi zadobio teške tjelesne ozljede u vidu nagnječenja poglavine u lijevoj čeonno-tjemenoj regiji sa krvnim podljevom i oguljotinom, nagnječenja lijevog ramenog pojasa, nagnječenje grudnog koša, prijelom grudne kosti, nagnječenje sa krvnim podljevima u području lijeve natkoljenice. Navedene ozljede kod tuženog su prouzrokovali jaki bol koji je trajao 2 dana, srednje bolove koji su trajali 20 dana i slabe bolove u trajanju od 40 dana. Strah veoma jakog intenziteta trajao je 12 sati, strah jakog intenziteta 1 dan, strah srednjeg intenziteta 20 dana, a strah slabog intenziteta trajao je 40 dana. Ozljede koje je tužitelj zadobio dovele su do smanjenje opće životne aktivnosti za dvanaest posto (12%), a ogledaju se u stanju nakon prijeloma grudne kosti (5%) i umanjenoj pokretljivosti lijeve ruke u ramenom zglobu u srednjem stupnju (7%). Vještak je na ročištu izjavio da je nalaz i mišljenje donio prema aktuelnim tablicama invaliditeta. Dalje je pojasnio da obzirom da se ozljeda evidentira tek u 8. mjesecu, bio u dilemi da li da to prihvati. Međutim kada je razgovarao sa tužiteljem, on je tvrdio da je ozljeda nastala u vrijeme nezgode a posebno obzirom da je u nalazu ortopeda od 18.8.2022 i nalazu hirurga od 22.9.2022.godine, da je u nalazu ortopeda navedno da je bol u lijevom ramenu liječena konzervativno od dana prometne nezgode, a sada su na pregledu vidljivi klinički znaci degenerativnih promjena, pokreti ograničeni u svim pravcima, atrofija mišića ramenog pojasa. Dijagnoza je stanje poslije nagnječenja lijevog ramena, sumnjiva lezija, rotacijske madžete. Nalaz hirurga od 15.4.2022.godine, govori da je 15.4.2022.godine tužitelj povrijeđen u prometnoj nezgodi, da se na prijemu žalio na bol u prsnom košu, lijevom ramenu. Dijagnoza je stanje poslije frakture grudne kosti i stanje poslije nagnječenja lijevog ramena. Obzirom da se radi o ozljedi lijevog ramena kod kojeg nije došlo do oštećenja kosti nego mekih tkiva onda je slijed događanja bio da su ta meka tkiva zbog nagnječenja i oštećenja dovela do određenih promjena a rezultat je ograničenost kretnji. Dalje navodi da je kod određenih ozljeda i posljedica vrlo bitna i ocjena životne dobi, tj. rada i radne sposobnosti, pa se procjena može mijenjati i po tome. Ovdje se radi o ramenu tužitelja, koje se vrlo teško pokreće i smeta mu pri osnovnim životnim radnjama, kod oblačenja, kod higijene, kod nošenja nekih tereta koji su neophodni za svakodnevni život, jer on svoju nadlakticu ne može dovoljno odmaknuti, niti podići više od visine ramena, a kretnje odmicanja nadlaktice i rotacije su ograničene, i to je vještak uzeo u obzir kada je dao procjenu da je 7 % smanjenje OŽA u procjeni koja je mogla biti do 10%. Kada se radi o prijelomu grudne kosti a to je kost koja je vezana sa puno ligamenta prema grudnom košu i organima i mišićima, takva ozljeda ostavlja posljedice u nemogućnosti savijanja ozlijeđenog, rotacije grudnog koša sve ide preko te kosti i to je prijelom koji ostavlja posljedice. Navedene parametre je vještak uzeo u obzir prilikom vještačenja.

Sud je prihvatio nalaz i mišljenje vještaka medicinske struke kao stručan, objektivan i sačinjen u skladu sa pravilima struke. Isti je u cijelosti u suglasnosti sa drugim dokazima u spisu te je vještak na ročištu obrazložio nalaz u dijelu koji se odnosi na utvrđivanje postotka umanjenja opće životne aktivnosti tužitelja, na način da je isti sačinjen prema aktuelnim tablicama invaliditeta.

Odredbom člana 13.stava 2. Zakona o cestama F BiH, određeno je da upravljanje, građenje, rekonstrukciju, održavanje i zaštitu magistralnih cesta vrše ceste FBiH, dok je odredbom člana 41. istog Zakona, određeno je da održavanje cesta u smislu ovog Zakona, obuhvata izvođenje radova kojima se osigurava nesmetan i siguran promet i očuvanje projektiranog stanja cesta, koji radovi mogu biti: radovi redovitog održavanja i radovi izvanrednog održavanja. U radove redovnog održavanja cesta spadaju: popravak kolovoza, trupa ceste, potpornih i obloženih zidova, uklanjanje odronjenog materijala i čišćenje kolovoza i objekata za odvodnju, održavanje bankina, bremsi i kosina nasipa.

Odredbom člana 20. Zakona o cestama, određeno je da u slučaju saobraćajne nezgode korisniku javne ceste koji se pridržava saobraćajnih i tehničkih propisa utvrđenih Zakonom o osnovama sigurnosti saobraćaja na cestama u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", br. 6/06) ili drugom zakonskom regulativom vezanom uz sigurnost saobraćaja na cestama i to: postavljena saobraćajna signalizacija na cesti, tehnička ispravnost vozila, kvalifikovanost i sposobnost vozača, prilagođenost brzine stanju na cesti i vremenskim prilikama, poštujući princip da zaustavni put odgovara putu preglednosti - upravitelj ceste dužan je nadoknaditi štetu, ako je šteta nastala zbog nedostataka na cesti.

Članom 48. stav 1.Zakona je propisano da upravitelji cesta direktno ne izvode radove gradnje, rekonstrukcije i održavanja javnih cesta, stavom 2.da izuzetno, subjekti iz prethodnog stava mogu izvoditi navedene radove, ako imaju potrebne kapacitete i ukoliko je to u funkciji racionalnosti, boljeg funkcioniranja sistema i ako je tehnološki i ekonomski opravdano, a stavom 3. da izvođenje radova gradnje, rekonstrukcije i održavanja javnih cesta upravitelji cesta ustupaju po postupku i na način utvrđen Zakonom o javnim nabavkama ("Službeni glasnik BiH," br. 49/04).

Odredbom člana 41.proizilazi da u radove redovnog održavanja ceste spadaju i manji zahvati na saniranju klizišta i odrona, a radovi vanrednog održavanja javnih cesta podrazumijevaju obimnije radove saniranja klizišta i odrona. Čl.78.Pravilnika o održavanju cesta propisano je da u poslove vanrednog održavanja cesta spada i sanacija potpornih i obložnih zidova, radovi na zaštiti kosina od erozije, kao i sanacija odrona i manjih klizišta.

Iz naprijed navedenih odredbi Zakona o cestama proizilazi da je prigovor nedostatka pasivne legitimacije, istaknut od strane tuženog, neosnovan. Naime, iako je članom 25. Ugovor o izvođenju radova redovnog održavanja magistralnih cesta LOT 5 br.: ... od ... godine, regulisano da sve štete nastale tuženom i korisnicima magistralnih cesta zbog nekvalitetnog i neblagovremenog izvršenja radova redovnog održavanja cesta iz tog Ugovora, nadoknađuje izvođač radova, u konkretnom, Konzorcij Jata group d.o.o. Srebrenik i BalegeM d.o.o.Gradačac, tuženi svoju zakonsku obavezu ne može isključiti zaključivanjem ovog Ugovora. Naime, tačno je da je odredbom člana 48. Zakona o cestama propisano da upravitelji cesta izvođenje radova gradnje, rekonstrukcije i održavanja javnih cesta izvođačima radova ustupaju po postupku i na način utvrđen Zakonom o javnim nabavkama („Službeni glasnik BiH,“ br: 49/04), međutim, to ne znači da treća lica, kojim je pričinjena šteta, svoje pravo na naknadu štete trebaju ostvarivati od izvođača radova, niti da trebaju uopće znati s kim je upravitelj cesta za određenu godinu zaključio ugovor o redovnom održavanju magistralnih cesta. Isto može utjecati samo u slučaju eventualnog regresa tuženog prema poduzeću sa kojim ima zaključen ugovor, a nikako prema korisniku puta.

Sud je cijenio neosnovanim prigovor tuženika koji se odnosi na provođenje dokaza uvidom u nalaz i mišljenje vještaka geološke struke Dževada Forčaković, obzirom da tužitelj u ovom postupku nije predložio da se provede dokaz vještačenjem po navedenom vještaku, već je predložio da sud izvrši uvid u nalaz i mišljenje u vidu isprave. Kako nisu postojali nikakvi formalni razlozi zbog kojih bi sud odbio provođenje dokaza uvidom u ispravu, sud je odbio prigovor tuženika u pogledu ovog dokaza. Međutim, ovaj dokaz proveden u vidu isprave nema istu dokaznu snagu kao vještačenje, te je obzirom na navedeno, sud izvršio uvid u nalaz i mišljenje, ali isti nije posebno obrazlagao, cijenećda isti nije bio relevantan, obzirom da je vještak prometne struke Zubejda Destanoviću toku ovog postupka u prisustvu stranaka utvrdila tačno mjesto nezgode, te je bilo nesporno da je do nezgode došlo zbog odrona kamena sa stijene koja se nalazi pored magistralnog puta.

Na temelju provedenih dokaza ovaj sud je jasno zaključio da na mjestu na kojem je došlo do prometne nezgode, pored ceste postoji nezaštićena litica sa koje je došlo do odrona kamenja na vozilo u kojem se nalazio tužitelj na mjestu suvozača, što se podudara sa nalazom i mišljenjem vještaka prometne struke.

Stoga je sud cijenio irelevantnim navode tuženika da je kamen pao sa litice sa visine od oko 12 ili 13 metara, koje nije u ingerenciji tuženika. Također su irelevantni navodi i dokazi tuženika Informacija pravnog lica Doboj Putevi DD Doboj Jug, br. ... od ... godine, Informaciju pravnog lica Jata Group Jug, br. ... od ... godine prema kojima na navedenoj dionici ranije nije bilo odrona kamenja, niti navodi da na navedenoj dionici nije moguće postaviti zaštitnu mrežu. Naime, tuženi je bio dužan poduzeti adekvatne mjere kojima bi se osigurao nesmetan promet na navedenoj dionici, te je za učesnike u prometu irelevantno na koji način i koja služba tuženika će poduzeti adekvatne mjere kako bi promet na ovoj dionici bio siguran.

Obzirom na ovako utvrđeno činjenično stanje, sud je mišljenja da upravitelj cesta nije izvršio adekvatne mjere zaštite u cilju adekvatnog obezbjeđenja i učvršćivanja terena nesporedno pored ceste odnosno litice na kojoj je došlo do odrona, a što je isti bio dužan učiniti sukladno Zakonom o cestama FBiH. Mjesto sa kojeg se kamen pokrenuo je na cestovni pojas dospio obzirom da na tom dijelu ne postoji adekvatna zaštita, koja je trebala postojati uz kolovoz, kako bi spriječila odrone na toj dionici, te da postoji uzročno posljedična veza između propuštanja tužitelja da preuzme radnje zaštite od odrona, sa prometnom nezogodom u kojoj su kod tužitelja nanosene teške tjelesne ozljede koje su evidentirane u medicinskoj dokumentaciji i nalazu i mišljenju vještaka, zbog kojih je tužitelj pretrpio umanjnje opće životne aktivnosti od 12% kao i bol i strah.

Odredba člana 200.ZOO FBiH propisuje da za pretrpljene fizičke bolove, za pretrpljene duševne bolove zbog umanjnja životne aktivnosti, naruženosti, povrede ugleda, časti, slobode ili prava ličnosti, smrti bliskog lica kao i za strah sud će, ako nađe da okolnosti slučaja, a naročito jačina bolova i straha i njihovo trajanje to opravdava, dosuditi pravičnu novčanu naknadu, nezavisno od naknade materijalne štete kao i u njenom odsustvu.

Obzirom na navedeno, sud je dosudio ukupan iznos od 8.270,00 KM na ime naknade nematerijalne štete, odnosno iznos od 6.000,00 KM na ime umanjnja opće životne aktivnosti, iznos od 1.340,00 KM na ime pretrpljenih bolova, iznos od 930,00 KM na ime pretrpljenog straha. Sud cijeni da navedeni iznos predstavlja adekvatnu naknadu i novčanu satisfakciju, realan ekvivalent težini, obimu i stupnju pretrpljenih povreda, sa posljedicama umanjnja opće životne aktivnosti, bola i straha, posebno imajući u vidu nespornu činjenicu da je tužitelj starija osoba koja živi na selu, te da je umanjnje opće životne aktivnosti zbog prijeloma grudne kosti i umanjene pokretljivosti lijeve ruke, od bitnog značaja za obavljanje aktivnosti tužitelja.

Stoga je sud u smislu odredbe čl. 200. ZOO-a FBiH ("Sl. list SFRJ", br. 29/1978, 39/1985, 45/1989 - odluka USJ i 57/1989, "Sl. list R BiH", br. 2/1992, 13/1993 i 13/1994 i "Sl. novine FBiH", br. 29/2003 i 42/2011), utvrdio visinu naknade nematerijalne štete. Visina naknade je odmjerena u skladu sa Orijentacionim kriterijima i iznosima za utvrđivanje visine pravične novčane naknade nematerijalne štete Vrhovnog suda FBiH od dana 27.01.2016.godine.

Sud je cijenio da je tužitelj dokazao osnovanost i djelomično visinu tužbenog zahtjeva te je sud u smislu citirane zakonske odredbe, obvezao tuženog JP Ceste Federacije BiH d.o.o., da tužitelju naknadi nastalu nematerijalnu štetu, dok je u preostalom dijelu tužbeni zahtjev odbio kao previsoko postavljen.

Odluku o kamatama sud je donio na shodno odredbi člana 186. a u vezi sa člankom 277. stav 1. Zakona o obligacionim odnosima FBiH.

Ostale navode i dokaze sud je cijenio ali nije posebno obrazlagao jer isti nisu bili od značaja za donošenje drugačije odluke u ovoj pravnoj stvari.

Odluku o troškovima iz stava I izreke, sud je donio na osnovu člana 383. stav 1. i 2. i 386. stav 1. i 2., a u vezi sa članom 387. ZPP-a FBiH, na osnovu postavljenog zahtjeva punomoćnika tužitelja. Troškovi tužitelja se sastoje od troškova sastava tužbe, zastupanja na pripremnom ročištu i glavnoj raspravi u iznosu od po 720,00 KM, te iznosa od 360,00 KM na ime troškova zastupanja na nastavku glavne rasprave, takse na tužbu 300,00 KM i takse na presudu u iznosu od 300,00 KM, troškova prometnog vještačenja u iznosu od 400,00 KM i troškova medicinskog vještačenja u iznosu od 400,00 KM. Stoga je sud obvezao tuženika da tužitelju naknadi troškove postupka u ukupnom iznosu od 3.920,00 KM. Sud je cijenio zahtjev za naknadu troškova u dijelu preko dosuđenog neosnovanim, obzirom da sud nije odredio provođenje dokaza uviđajem na licu mjesta. Obzirom da se u konkretnom slučaju radi o naknadi nematerijalne štete, te da je tuženi u cijelosti osporio tužbeni zahtjev tužitelja, sud je tuženog obavezao da tužitelju naknadi sve priznate troškove ovog postupka.

Obzirom na navedeno sud je donio odluku kao u izreci.

**Sutkinja
Sanela Simišić**

POUKA: Protiv ove presude dozvoljena je žalba u roku od 30 dana od dana prijema. Žalba se podnosi Kantonalnom sudu u Novom Travniku, putem ovog suda, u dovoljnom broju primjeraka za sud i suprotnu stranu.